СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ V. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 4-го Марця 1897. | Число 10.

Календарь.

Марець.

4	Ч.	Льва еписк., Агатона
5	П.	Тимотея, Евстатія
6	С.	Муч. евгенійск., Атанасія
7	Н.	СЫРОПУСТНА. Поликарпа
8	П.	Обр. гл. Іоана Кр. (II. п.)
9	В.	Тарасія еписк.
10	С.	Порфирія, Севастіяна

Змѣстъ

Вôдъ Редакціи

Пригадуемо всѣмъ П. Т. членамъ „Союза", що они мусять платити, якъ и другй предплатники $2. за „Свободу" — а не одного доляра, якъ було передъ тымъ. — Члены „Союза" платять тôлько 50 цнт. мѣсячно, а то не на газету, але на свою пôдпору. Понеже нашу газету не выдае „Союзъ" — тôлько мы, длятого нема нѣякои раціи, щобъ члены „Союза" доставали за половину цѣны.

ЧИТАЙТЕ!

Вже дуже мало есть у насъ на складѣ Календарôвъ „Союза". Хто хоче мати ту прекрасну книгу — най пришле 55 цнт. на адресу:

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. Carmel, Pa.

ЧІЯ ВѢРА ЛѢПША?

Гр. Льва Н. Толстоя.

Въ мѣстѣ индійскôмъ Суратѣ була кавярня, до котрои сходили ся переѣзднй зъ рôжныхъ сторôнъ и чужинцѣ, тай часто вели розмовы.

Одного разу вступивъ до кавярнѣ ученый перскій теольоґъ, котрый цѣле свое житемѣрковавъ надъ ествомъ Бога, читавъ и писавъ о Бозѣ, ажь помѣшало ся ему то все въ головѣ и дôйшовъ до того, що переставъ вѣрити въ Бога.

Цѣсарь довѣдавши ся про те, выгнавъ его зъ державы перскои.

Въ такôй отже способъ попавъ нещасливый теольоґъ въ суматоху: розмышляючи безъустанно объ тôмъ, хто бувъ причиною сотворѣня свѣта, не тôлько не дôйшовъ до правды, не тôлько не зрозумѣвъ того, що самъ стративъ розумъ, але почавъ думати, що нема зовсѣмъ высшого розуму, котрый рядить свѣтомъ

Той богословъ мавъ невôльника, африканця, котрый всюды ему товаришивъ. Коли богословъ ввôйшовъ до кавярнѣ, африканецъ лишивъ ся на дворѣ, заразъ за дверима, и усѣвши на камени на горячи сонця, вôдганявъ вôдъ себе мухи. Богословъ положивъ ся тымчасомъ въ кавярни на канапѣ и казавъ собѣ дати філіжанку опіюмъ. Опіюмъ почало дѣлати на его мозокъ и вôнъ звернувши ся до свого невôльника запытавъ:

— Якъ думаешь нищій невôльнику, есть Богъ, чи нѣ?

— Розумѣе ся, що есть! — вôдповѣвъ невôльникъ и всей часъ вынявъ зъ-запазухи маленкого, деревяного балвана. Отъ се Богъ, котрый опѣкуе ся мною вôдъ хвилѣ, якъ я прійшовъ на свѣтъ. Богъ той зробленый зъ сука того святого дерева, котре всѣ почитають въ нашôмъ краю.

Ту розмову помѣжь богословомъ и невôльникомъ почули згромадженй въ кавярни и здивувались не мало. — Дивнымъ выдалось имъ пытане пана, але ще дивнѣйшою вôдповѣдь невôльника.

Оденъ браминъ прислухуючись словамъ невôльника, звернувъ ся до него и сказавъ:

— Нещасный дураче! — Чижь можна думати, щобъ Богъ мôгъ находити ся за пазухою чоловѣка. Богъ есть оденъ — Брама. И той Брама есть бôльшій, нѣжь цѣлый свѣтъ, бо вôнъ цѣлый свѣтъ сотворивъ. Брама есть одинокій, великій Богъ, той Богъ, для котрого побудовано святынѣ на берегахъ рѣки Ганґесу, той Богъ, котрому служать его одинокй капланы брамiны. Тôлько тй капланы знають правдивого Бога. Двайцять тысячь лѣтъ вже проминуло, и помимо многихъ переворотôвъ въ свѣтѣ, капланы тй остають все такими, якими були завше, длятого, що Брама одинокій правдивый Богъ, опѣкуе ся ними.

Такъ сказавъ браминъ, думаючи, що всѣхъ переконае, однакъ жидъ гандляръ пôднявъ голосъ и сказавъ:

— Нѣ — святыня правдивого Бога не знаходить ся въ Индіяхъ и Богъ опѣкуе ся не кастою брамінôвъ. Правдивый Богъ, то Богъ Авраама, Ізаака и Якова. Вôнъ опѣкуе ся тôлько однымъ народомъ, а то Израитянами. Вôдъ початку свѣта Богъ любивъ и любить тôлько оденъ нашъ народъ. И если нынѣ нашъ народъ розпорошеный по цѣлôмъ свѣтѣ, то тôлько выключно для пробы. Богъ вôдповѣдно до своп обѣцянки, збере опять свôй народъ въ Ерусалимѣ, щобъ по выбудованю святынѣ ерусалимскои, зробити Израиля паномъ всѣхъ народôвъ.

Сказавши то жидъ заплакавъ. Хтѣвъ дальше говорити, але Италіянецъ, котрый находивъ ся пôдъ той часъ въ кавярни перервавъ ему.

— Бесѣда ваша несправедлива, сказавъ вôнъ до жида, понеже вы приписуете Богу несправедливôсть. Богъ не може любити одного народу больше, нѣжь другихъ. Если навѣть опѣковавъ ся колись Израитянами, то однакъ вже 1800 лѣтъ минуло, якъ розгнѣвавъ ся на него и на знакъ свого гнѣву перетявъ его незалежне истноване, роспорошивши его по кули земскôй такъ, що релігія жидôвска не тôлько не роспространяесь, але заледви де-неде тримае ся. Богъ не оказуе першенства жадному народови, тôлько взывае всѣхъ, котрй хотять бути спасенй, щобъ получили ся зъ римско-католицкою церквою, по-за котрою нема спасенія.

Такъ сказавъ Италіянецъ. Протестанскій пасторъ, котрый также прислуховавъ ся диспутѣ, звернувъ ся до католицкого місіонара и такъ сказавъ:

— Якъ можна говорити, що спасеніе осягають тôлько исповѣдники вашои религіи? Одже-жь знаете, що спасенй будуть тôлько тй, котрй згôдно зъ постановами св. Евангелія будуть служити Богу въ духу и въ правдѣ пôсля науки Исуса.

Тогды сидячій коло нихъ Турокъ, урядникъ коморы въ Суратѣ, попакуючи свою файку, вôдозвавъ ся гордо до обохъ христіянъ:

— Ошибаете ся панове, думаючи, що тôлько римска вѣра ваша есть правдива. Около шесть сотокъ лѣтъ заступила вашу вѣру дѣйсно правдива вѣра, а то вѣра Магомета, котра якъ самй можете завважати, роспространяесь що-разъ больше въ Европѣ, въ Азіи, а навѣть въ пограничныхъ Хинахъ. Годите ся оба, що жидôвъ опустивъ Богъ, а на довôдъ наводити погорду, якои достають и то, що ихъ вѣра не роспространяесь. Згодѣть ся отже и на се, що вѣра Магомета есть правдива, понеже находить ся въ великôмъ поважаню и безъупину взростае. Спасенй будуть тôлько вѣруючй въ остатного пророка божого Магомета и тôлько тй, що вызнають Омара, а не Ала, бо тй послѣднй суть невѣрнй.

Почувши тй послѣднй слова перскій богословъ, котрый належавъ до секты Ала, хотѣвъ вôдповѣсти, але въ кавярни здняла ся пôдъ той часъ велика колотнеча помѣжь всѣми присутными чужинцями рôжныхъ вѣроисповѣдань. Були ту христіяне абиссинскй, индійскй, лямы, исляеміты и поклонники огня.

Всѣ сперечали ся мѣжь собою про ество Бога и про те, якъ належить его почитати. Кождый твердивъ, що тôлько въ его краю знають правдивого Бога и умѣють вôддавати ему правдиву честь. Всѣ сперечали ся и кричали.

Оденъ тôлько хинчикъ, ученикъ Конфуція, сидѣвъ спокôйно въ кутѣ кавярнѣ, не забираючи голосу. Вôнъ пивъ гербату, слухавъ, що говорять, але самъ мовчавъ. Турокъ запримѣтивши его пôдчасъ колотнѣ, звернувъ ся до него и сказавъ:

— Поратуй мене хоть ты, добрый Хинчику! Мовчишь, а мôгъ-бысь щось сказати на мою користь. Знаю про се, що у васъ тамъ въ Хинахъ пріймають теперь рôжнй вѣры, але купцѣ вашй неразъ оповѣдали и о тôмъ, що Хинчики зô всѣхъ вѣръ уважають магометанску за найлѣпшу и зъ охотою ей пріймають. Потвердижь мое слово и скажи, що думаешь о правдивôмъ Богови и его пророкови. — Такъ, такъ скажи, якъ думаешь — звернули ся до него всѣ.

Хинчикъ, ученикъ Конфуція, прижмуривъ очи, задумавъ ся, а вôдтакъ, отворивши ихъ, вытягнувъ руки зъ широкихъ рукавôвъ свои одежи, зложивъ ихъ на груди и промовивъ тихимъ и спокôйнымъ голосомъ:

— Панове! Здае ся менѣ, що самолюбство людей найбôльше перешкаджае згодѣ въ пытаню справъ вѣры. Если схочете мене послухати, выясню вамъ то прикладомъ.

Я выѣхавъ зъ Хинъ до Сурату англійскимъ кораблемъ, котрый вôдбувъ подорожь воколо свѣта. По дорозѣ прибулисмо до всхôдного берега Суматры, щобъ заосмотритись въ воду. Въ полудне зôйшлисмо на сушу и посѣдалисмо надъ берегомъ моря въ тѣни кокосовыхъ пальмъ близько села, въ котрôмъ мешкали горожане острова. Було насъ кôлькохъ зъ рôжныхъ краѣвъ. Якъ мы такъ сидѣли, зближивъ ся до насъ слѣпецъ. Чоловѣкъ той ослѣпъ, якъ мы пôзнѣйше довѣдали ся въ наслѣдокъ того, що за довго и надто вперто вдивлявъ ся въ сонце, щобы дôзнати ся, що то есть сонце. Вѣдомôсть та потрѣбна ему була, бо вôнъ хотѣвъ заволодѣти свѣтломъ сонця. Мучивъ ся бѣдака довго и трѣбовавъ рôжныхъ паукъ, бажаючи схопити кôлька лучѣвъ сонѣчныхъ и замкнути ихъ въ бутелцѣ.

Помимо довгои муки нѣчого не зробивъ, а вдивляючись заедно въ сонце, почавъ терпѣти на очи, а въ кôнци и ослѣпъ, тогды сказавъ самъ до себе: „Свѣтло денне не есть плыномъ, бо еслибъ було плыномъ, можна бы его переливати; притôмъ за подувомъ вѣтру колысало бы ся подôбно, якъ вода. Не есть оно також огнемъ, бо якъ бы було огнемъ згасло бы въ водѣ. Не есть духомъ, бо можна его видѣти, анѣ не есть тѣломъ, бо не можна его вироводити въ рухъ. А понеже свѣтло сонѣчне не есть анѣ плыномъ, анѣ огнемъ, анѣ духомъ, анѣ тѣломъ — отже есть нѣчимъ".

Такъ вôнъ собѣ вымудрувавъ, а рôвночасно черезъ неустанне вдивлюване ся въ сонце стративъ взôръ и — розумъ. А якъ вже зовсѣмъ ослѣпъ, тогды набравъ цѣлковитого переконаня, що сонця нема.

Разомъ зô слѣпцемъ пôдôйшовъ до насъ и его невôльникъ, котрый посадивъ свого пана въ тѣни пальмы кокосовои, пôднѣсъ зъ землѣ орѣхъ и почавъ робити зъ него лямпку. Зробивъ кнôтъ зъ волокна кокосового, вытиснувъ зъ орѣха олѣй до скаралупы и замочивъ въ нѣмъ кнôтъ.

Якъ невôльникъ бувъ занятый тою роботою, запытавъ ся его слѣпець: А що, невôльнику? Прецѣ правду говоривъ я, твердячи, що нема сонця. Видишь, якъ темно? А кажуть: сонце... И щожь то есть сонце?

Не знаю, що то есть сонце, вôдповѣвъ невôльникъ. Чижь оно мене може обходити? Але я знаю, що есть свѣтло. Отъ зробивъ я собѣ лямпку и буду мавъ свѣтло, а и тобѣ, пане, буду мôгъ нимъ прислужити ся и знайти все въ шаласѣ. — При тыхъ словахъ взявъ въ руку свою скорупу и сказавъ:

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

ДѢРАВИ ЧЕРЕВИКИ.

Образокъ зъ галицкого житя.

ВЯЧЕСЛАВА БУДЗИНОВСКОГО.

(Дальше).

Воно впрочѣмъ и не було таке дуже страшне. Густе и масне болото позалѣплювало дѣры въ черевикахъ такъ, що вода не мала до нихъ приступу. А се-жь и найважнѣйше, щобы не замочити собѣ нôгъ. Те, що замаравъ ся по колѣна, его зовсѣмъ не обходило. Вôнъ и не мавъ часу о тôмъ думати. Думки его були чимъ иншимъ занятй. Вôнъ мѣркувавъ собѣ, кôлько возьме за оба пацючки.

Пôвтретя року, якъ вони побрали ся и рôвно пôвтретя року думали надъ тымъ, щобы прибрати якось свôй маленькій сальоникъ. Але учительска пенсія не позволила на жаднй збытки. Постановили надробляти промысломъ. Купили корову на сплату. Раты платили троха зъ пенсіи, а троха корова сама сплачувала, бо молоко продавали въ мѣстѣ. Нынѣ не було на коровѣ и пôвъ крайцара довгу. Въ осени взяли кôльканайцять левôвъ за мѣдъ и купили поросята. Теперь продадуть корову и веприки, дещо возьмуть за мѣдъ — а славну мали пасѣку — и буде на меблѣ. Канапа и фотелѣ мусять бути вже въ осени! Ще цѣлу весну треба ждати, цѣле лѣто, закимъ зробить жѣнцѣ ту утѣху. А воня заслугуе на се. Добра жѣнка... думавъ собѣ учитель и ишовъ дальше.

Село мавъ уже за собою. Выйшовши на гостинѣць, пообшкробувавъ кôнцемъ парасоля болото, що якъ кальоши облѣпило черевики, и выполокавъ въ ровѣ.

— Теперь можу ити, хочь бы и на баль!

Твердый гостинець покрытый бувъ грубою верствою рѣдкои и зимнои грязи — розмоченого снѣгу перемѣшаного зъ болотомъ. Доки черевики були облѣпленй громадскимъ болотомъ, доти вода не мала приступу до шкôры. Теперь, коли вылѣзъ зъ болота и пустивъ ся гостинцемъ, болото розпустило ся. Вода, зимна снѣгова вода зачала тиснути ся до черевикôвъ всѣми дѣрами всѣми шпарами. Всякала въ шкôру, вдирала ся въ мясо и кости, доходила до шпику, до жилъ и пôдходила до серця, зъ вôдки всѣма артеріями розливала ся по цѣлôмъ тѣлѣ.

— Проклятый снѣгъ! Въ зимѣ хочь морозъ, а не такъ зимно якъ теперь. А до того ще й студеный вѣтеръ. — Зачавъ дзвонити зубами. Запявъ пальто пôдъ шію, пôднѣсъ ковнѣръ, але и се не помогло, бо зимно ишло вôдъ долу, черезъ дѣры въ черевикахъ.

Орґанізмъ его дававъ теперь якъ найлѣпшій грунтъ пôдъ засѣвъ зерна песимізму. Самй самоубійчй думки стали его переслѣдувати.

— Отъ така то доля учителя народного! Забагае ся ему фотелѣвъ и диванôвъ, а тутъ черевики дѣравй, бо пенсія за мала. О сальонахъ думае, а босо ходить по снѣгу! Чи не смѣшне то? Чи не идіотизмъ то?! Меблѣ най спочивають собѣ на складѣ здоровй. Перше всего треба черевики направити.

Рухавъ пальцями въ черевикахъ. Се найлѣпшій способъ, щобъ розôгрѣти ноги. Однакъ се не много помагало. Зимно, тай годѣ! Кобы не се, що вже блисше до мѣста, якъ до села, бувъ бы завернувъ до дому. Щобы скорше добрати ся до якои теплои хаты, ставъ бѣчи. Задыхавъ ся добре, заки добѣгъ до мѣста. Пôтъ тече ему зъ чола, сорочка мокра, але въ ноги такой зимно.

Проклятй гостѣ! Для якихсь тамъ Врублевскихъ збавляй собѣ здоровля! Якъ бы прійшло такъ ити ще зъ пôвъ годины, замерзъ бы на дорозѣ. Се не жарти: снѣгъ зъ дощемъ и вѣтеръ, скаженый зимный вѣтеръ... Хиба бы я дурный бувъ лазити теперь за орудками! Радше пôду до шевця, бо въ тыхъ черевикахъ не зайду назадъ до хаты. Врублевскимъ не злетить корона зъ головы, якъ заждуть пôвъ годины довше.

Панъ майстеръ швець сидѣвъ саме при роботѣ. На пытане учителя, чи не мôгъ бы заразъ взяти ся до направы черевикôвъ, зробивъ квасну мѣну.

— Бачите, я маю роботу. Она не менше пильна, якъ ваша. Впрочѣмъ вашй черевики розмоклй. Треба, щобы троха пôдсохли. За двѣ годины я буду готовъ зъ тою роботою, тогды пришлѣть вашу. За той часъ пôдосхнуть може.

Професоръ не мôгъ ждати такъ довго и выйшовъ на мѣсто. У шевця загрѣвъ ся бувъ троха, а тутъ знову потопай у тôй студенôй грязи...

Повѣсили-бъ ся тй Врублевскй! А жѣнка такожь не мала розуму, и высылае его до мѣста въ таку погань, въ такихъ черевикахъ! Нѣ! у неѣ хиба нема серця!... Я бы тамъ журивъ ся Врублевскими! Здоровле важнѣйше. Верну до шевця и буду ждати.

Однакъ покищо рѣшивъ ся закусити щось, загрѣти ся. Вступивъ до шинку и сѣвъ у кутику за столомъ.

Горѣвка, ґуляшь и пиво! И ще разъ пиво!

Зъ великою бѣдою зсунувъ зъ нôгъ черевики и поставивъ ихъ за пѣчь. Онучки поклавъ такожь за пѣчь, абы высхли. Ноги закутавъ въ пальто.

При третôй шклянчинѣ з'явивъ ся учитель зъ сусѣдного села и ще два приятелѣ зъ мѣста. Завела ся розмова. Слово за словомъ, — чарка за чаркою... Хвилями, правда, робило ся Стефанишиному холодно, коли погадавъ, що въ хатѣ жде жѣнка, ждуть гостѣ. Але якъ лишь подумавъ, що треба взувати мокрй черевики, що треба бѣгати по мѣстѣ за орудками, а ще въ додатку вертати назадъ тою дорогою, — на саму гадку о тôмъ земерзала кровь въ его жилахъ. Вôдкладавъ рѣшене зъ хвилѣ на хвилю. Вкôнци не було що й думати о тôмъ. Було и такъ уже пôзно и гостѣ певно вôдъѣхали собѣ здоровй, а нрочѣмъ грошѣ, котрй взявъ бувъ зъ собою на закупно вѣктуалôвъ, треба було лишити въ кишени шинкаря „пôдъ повною кватиркою." Дальшій наслѣдокъ сего бувъ ще такій, що мусѣвъ на разѣ зречи ся направы черевикôвъ. Онучки тымчасомъ уже высохли. Позавивавъ ними ноги и зъ великимъ трудомъ, взувъ черевики. Взявъ ще флящину горѣвки до кишенѣ и потягъ до хаты. Напитки познечулювали троха его нервы, тожь не вôдчувавъ зимна и вогкости такъ дуже, якъ першимъ разомъ. Зъ центральнои стаціи — жолудка, розходило ся благотворне тепло по цѣлôмъ орґанізмѣ. Елѣпсы и параболѣ, якй ноги его рисували по болотѣ гостинця, були бôльше менше мѣрою скôлькости алькоголю, що круживъ въ его жилахъ. О тôмъ, що мавъ зробити а не зробивъ, Стефанишинъ и не думавъ. Духъ

„VOBODA“
(LIBERTY.)
eekly Paper.

ly Russian political
er published in this
circulating in all
the United States
nada, wherever the
language is spoken.

ished at Mt. CAR-
A. of each week by
„OBODA“ Publishing

DVERTISING RATES:
per annum...$ 20.00
, Six months 12.00
„ tree „ 7.00

comunications should
dressed to:

„Svoboda“.
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
старого краю........ 3.00

Дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
PRINTING OFFICE
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

(Продовжене зô стороны першои)

— Отсе мое сонце.

Недалеко сидѣвъ кулявый зô щудломъ. Вôнъ выслухавъ розмовы помѣжъ паномъ и невôльникомъ — усмѣхнувъ ся и звернувъ ся до темного:

— Видно, що ты темный еси вôдъ уродженя, якъ не знаешь, що то есть сонце. Я тобѣ скажу, чимъ оно есть. Сонце то огниста куля, котра що-денно выходить зъ моря и що-вечера спочивае въ горахъ нашого острова: мы всѣ то видимо и ты бысь видѣвъ, якъ-бысь прозрѣвъ.

Рыбакъ, що сидѣвъ подальше, учувъ тй слова.

— Заразъ пôзнати, сказавъ до кулявого, що дальше не бувъ ты по-за свой островъ. Если-бъ ты не бувъ кулявымъ и пустивъ ся въ подорожь по морю, довѣдавъ-бысъ ся, що сонце не спочивае въ горахъ вашого острова, але выходячи щоденно зъ моря, що дня въ нѣмъ пôдъ вечеръ потопае. Я говорю правду, божь щоденно оглядаю то власными очима.

Слова рыбака почувъ индіянинъ.

— Дивуе мене то дуже, вôдозвавъ ся, якъ може мудрый чоловѣкъ говорити подôбнй дурницѣ. Чижъ то есть можливымъ, щобъ огниста куля спускала ся до воды и не гасла? Сонце не есть зовсѣмъ огнистою кулею, але оно есть богомъ. Богъ той называе ся Дева и ѣздить возомъ по небѣ наоколо золотои горы Сперувія. Лучае ся, що лихй зміи Раґу и Кету нападають на бога и полыкають его, тогды робить ся темно. Але нашй капланы молять ся о выз̆волене бога и вôнъ стае вôльнымъ. Тôлько такй темнй люде, якъ вы, котрй крокомъ не вступили по-за свой островъ, можуть собѣ представляти, що сонце освѣчае тôлько ихъ островъ.

Тогды промовивъ присутный тамъ властитель корабля египетского.

— Нѣ, сказавъ вôнъ, и се неправда!

Сонце не есть богомъ и кружляе не тôлько наоколо Индіи и ихъ золотои горы. Подорожувавъ я богато и по червономъ морю и коло берегôвъ Арабіи, бувъ-емъ на Мадаґаскарѣ и на островахъ филиппинскихъ: сонце освѣтляе всѣ землѣ, а не тôлько однй Индіи; не кружляе оно въ около однои горы, але початокъ свой мае на островахъ Японіи, длятого то и тй островы называють ся Япанъ, що значить на ихъ мовѣ — рождество сонця и заходить далеко-далеко на заходѣ за островами Англіи. Знаю объ тôмъ дуже добре, понеже самъ богато видѣвъ-емъ и чувъ также богато вôдъ мого дѣда, а дѣдъ мôй бувъ ажь на самыхъ кôнцяхъ моря.

Вôнъ хтѣвъ еще дальше говорити, але перервавъ ему матрозъ англійскій нашого корабля.

— Нема на земли мѣсця, сказавъ вôнъ, де бы лѣпше видѣли, якъ въ Англіи, якъ кружляе сонце. Сонце въ Англіи — мы всѣ знаемо объ тôмъ, нѣзвôдки не всходить и нѣгде не заходить, але все обертае ся вооколо землѣ. Мы самй о тôмъ добре знаемо, бо отъ теперь объѣхалисмо вооколо землѣ, а нѣгде не завадилисьмо о сонце. Всюды оно якъ и ту, въ ранцѣ всходить, а вечеромъ заходить.

При тыхъ словахъ взявъ Англикъ кій, нарысовавъ на пѣску коло и почавъ доводити, якъ сонце обертае ся вооколо землѣ, але вкоротцѣ затявъ ся, не умѣючи добре вытолковати присутнымъ, вказавъ на керманича свого корабля и сказавъ: „Вôнъ впрочѣмъ бôльше знае и лѣпше вамъ то выяснить“.

Керманичь, чоловѣкъ розумный, слухавъ мовчки розмову, поки его не запытали. Теперь вôзваный, звернувъ ся до присутныхъ и сказавъ:

— Всѣ вы, впроваджуючи въ блудъ оденъ другого, ошукуете самыхъ себе. Не сонце обертае ся вооколо землѣ, тôлько земля обертае ся вооколо сонця, обертаючись еще вооколо свои оси и обертаючись до сонця въ протягу 24 годинъ.

Сонце свѣтить не для однои тôлько горы, не для одного острова, не для одного моря, а навѣть не для самои кулѣ земскои, але для множества планетъ подôбныхъ до землѣ. Кождый зъ васъ мôгъ бы то все поняти, если бы споглядавъ въ гору на небо, а не дививъ ся собѣ пôдъ ноги и не думавъ, що сонце свѣтить выключно для него, для его вôтчины. — Такъ сказавъ керманичь, котрый подорожувавъ по цѣлôмъ свѣтѣ и часто споглядавъ на небо.

Такй, мыльнй погляды и незгода въ пытаняхъ вѣры походять зъ самолюбства — говоривъ дальше Хинчикъ, ученикъ Конфуція. Що було зъ сонцемъ, то само дѣе ся зъ Богомъ. Кождый чоловѣкъ бажае мати свого власного Бога, або бодай Бога своихъ родинныхъ сторôнъ. Кождый народъ бажае помѣстити въ своимъ Храмѣ того, котрого цѣлый свѣтъ не въ силѣ обняти. И чижь може яка святыня доровнати той, котру самъ Богъ побудовавъ, щобъ получити всѣхъ людей въ оденъ обрядъ и въ одну вѣру? Всѣ святынѣ людскй побудованй на подобіе тои святынѣ — свѣта Божого. У всѣхъ святыняхъ знаходять ся кропильницѣ, зводы, свѣчники, образы, написы, книги правъ, жертвеники, олтары и священники. Въ якйжь святыни знайдемо таку кропильницю якъ океанъ, такій зводъ, якъ небосклонъ, такй свѣчники, якъ сонце, мѣсяць и звѣзды, такй образы, якъ живй люде, котрй любять ся и помагають собѣ взаимно? Гдежь написы про доброту Бога такъ яснй, якъ саме добродѣйство, котре Вôнъ такъ щедро по цѣлôмъ свѣтѣ розсыпуе для щастя людского. Гдежь книга правъ бôльше зрозумѣла для кождого надъ право, вырыте въ серци чоловѣка? Гдежь офѣры подôбнй до тыхъ офѣръ забутя самыхъ себе, зъ якими люде, любячй своихъ ближныхъ, посвячають ся для нихъ?

И гдежь олтарь подôбный до серця доброго чоловѣка, на котрôмъ самъ Богъ прійм ае офѣры? — Чимъ взнеслѣйше чоловѣкъ буде понимати Бога, тымъ лѣпше его пôзнае, тымъ бôльше зблизить ся до Него и буде наслѣдовати Его доброту, милосердіе и любовь къ людямъ. Длягого най той, хто видить свѣтло сонѣчне, котре обнимае цѣлый свѣтъ, не погорджае тымъ забобоннымъ чоловѣкомъ, котрый въ своимъ балванѣ видить одень тôлько промѣнь того самого свѣтла, нехай не погорджае и тымъ невѣрнымъ, котрый стративъ взôръ и зовсѣмъ не видить свѣтла.

Тыми словами закôнчивъ свою мову Хинчикъ ученикъ Конфуція.

Всѣ присутнй въ кавярни замокли и вже не сперечали ся бôльше, **чія вѣра лѣпша.**

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Jersey City, N. J.

Недавно ставъ ся дуже сумный выпадокъ въ польскôмъ еміґраційнымъ домѣ, котрый стоить пôдъ опѣкою польскихъ ксьондзôвъ — а пôдъ зарядомъ кс. Квятковского зъ Jersey City, N. J. Якъ знаете, польскій Дôмъ Еміґраційный (а руского ще нема, хоть якъ хвалили ся и хвалять ся Сміты & Co.,) есть въ Ню Йорку, до котрого сходять ся Поляки, якъ высядуть зъ „шѣфы“, а зъ вôдси росходять ся по цѣлôй Америцѣ. Отъ недавно прiѣхала полька Олена Осовска зъ познаньского и запровадили еи до польского еміґраційного дому, бо немала докладнои адресы до своихъ приятелѣвъ. — По двохъ дняхъ являе ся та полька опять на Ellis Island зъ поліціянтомъ и заявляе, що въ польскôмъ еміґраційнôмъ домѣ еи знасиловавъ братъ кс. Квятковского. Д-ръ Сеннеръ, не тôлько, що вôдъ тои хвилѣ заборонивъ вступъ репрезентантомъ польского еміґраційного дому, але поробивъ потрѣбнй кроки, для розясненя того скандалу.

Пôзнѣйше надойшовъ на Ellis Island кс. Квятковскій зô свѣдоцтвомъ въ жмени, на котрôмъ стояло, що то все, що она передъ тымъ зôзнала було фалшиве, — значить, она не була знасилена — однакъ д-ръ Сеннеръ не вѣривъ тому свѣдоцтву, але выславъ 6 детективôвъ, щобъ они разомъ зъ дѣвчиною удали ся на мѣсце и провѣрили цѣлу справу.

Детективы довѣдали ся, що дѣвчинѣ обѣцяно $500, щобъ тôлько мовчала. Зъ тои то сумы було зложено въ банку $200 для неи и для полісмена. $160 дано полісменови за его працю, $50 мала она достати для себе, а $40 заплачено за хату и одѣжь. Такожь выйшло на верхъ, що въ тôй справѣ грали ролю такожь оденъ студентъ Gettlich и адвокатъ Салѣнґеръ.

Полісменъ Занѣцкій мусѣвъ звернути грошѣ и бувъ позбавленый службы тымчасомъ нѣжь д-ръ Сеннеръ дальше справы не попровадить.

Якъ справа скôнчить ся еще нынѣ на певно не знати, але то певно знати, що тй скандалы дѣють ся пôдъ надзоромъ польскихъ ксьондзôвъ. Впрочѣмъ то не дивно. — Привыкли ксьондзы польскй въ своихъ власныхъ домахъ робити скандалы, не можуть инакше поступати и въ домѣ еміґраційнôмъ. Нашихъ людей перестерѣгаемо передъ польскимъ домомъ еміґраційнымъ, якъ вôнъ буде еще истновати, пôсля тыхъ всѣхъ знаныхъ и не знаныхъ скандалôвъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

ЗЪ УГОРСКОИ РУСИ.

Pester Lloyd зъ 4-го лютого подае:

Въ сали соймовôй вôдбула ся нынѣ пôдъ проводомъ мукачѣвского епископа Юліяна Фірцака нарада, котрои цѣлею було застановитись надъ пытанемъ, въ якій спосôбъ можна бы зарадити нуждѣ Русинôвъ въ пôвнôчнôй Угорщинѣ. Въ нарадѣ взяли участь заступники комітатôвъ берегского, унгварского, мараморошского и ще одного. Наджупанъ гр. Іосифъ Терекъ, секційнй радники Евг. Галасъ и Пірку, директоръ скарбу Альбертъ Шабо и надрадникъ суду Валяйті.

Гр. Терекъ, Галасъ и Ал. Ленай представили задачу конференціи. — Делеґатъ Недечей въ довшôй промовѣ вказавъ на причины зубожѣлости угорскихъ Русинôвъ. Головна причина того лежить въ иммиґраціи галицкихъ жидôвъ на угорску Русь; тй жиды высысають народъ и обманюють. Щобы тому запобѣгти, треба людъ организувати въ товариства, треба имъ дати поле и пасовиско та й заохотити до плеканя худобы. За-для пôднесеня домашного промыслу руского можна бы евентуально взяти пôдъ розвагу и помôчь державну. — Едмундъ Барта вказавъ, що помôчь потрѣбна вже заразъ. Треба тамъ вôдписати податки залягаючй вôдъ десятка лѣтъ, заложити тамъ школы плеканя винной лозы и ввести культуру садовины. — Гр. Терекъ поставивъ внесене, щобы въ сѣй справѣ выбрати тѣснѣйшій комітетъ. На гадку бесѣдника: треба передовсѣмъ спонукати людъ до роботы; се найбôльша помôчь, яку треба подати. — Алекс. Ленай пôдперъ гадку вôдписаня податкôвъ тамошному людови. — Епископъ Фірцакъ вказавъ на велику задачу, яку мае сповнити духовеньство, а оно, жіючи сер態дъ люду, мае найлекшу змогу сповдѣлати. — Николай Шапльончай высказавъ бажане, щобы старати ся невôдрадный станъ кождого комітату представити зъ-окрема. — Директоръ скарбу Шабо рôвно-жь узнавъ вôдписане податкôвъ за рѣчь конечну; вôдтакъ высказавъ свôй погляд, що головною причиною убожества угорско-руского люду е шинки. — Володиславъ Неґре бувъ гадки, що треба старатись о пôднесене хову худобы, о дешевый кредитъ и о школы. — Беля Геґедішь предложивъ выбрати комітетъ, до котрого увôйшло бы по двохъ представителѣвъ зъ кождого комітату. Се внесене принято, а до комітету увôйшли; Недечой, Барта, Льоніяй, Неґре, Шапльончай, гр. Старай Переній и Геґедішь, а яко голова комітету епископъ Фірцакъ.

Участники, розходячись, пôднесли оклика въ честь еп. Фірцака.

Въ тôй справѣ такъ пишуть словацкй „Narodnie Noviny“: „Горе тому, кого хвалять перевертнѣ, вôдступники и вороги. Сторазъ волимо гудженe и наругу, нѣжь тй похвалы, що ними Мадяры обсыпують бѣдныхъ опущеныхъ нашихъ братôвъ и сусѣдôвъ карпатскихъ. „Русины — се найпатріотичнѣйша народность въ Угорщинѣ!“ И за що они достали таку похвалу?.. За те, що дали собѣ выдерти рôдну мову и любовь до вôтчины, що позволили змадярщити свои школы и букварѣ, що забули про братôвъ и побратимôвъ, що остались самй однй на широкомъ свѣтѣ. На чолѣ рады, що радила надъ еи долею, ставувъ Фірцакъ, вôдступникъ свого народу, котрый за усмѣшку пенітенску, за стиснене руки мадярскихъ вельможь, мадярщить духовну семинарію, препаранды и всѣ школы церковнй, тероризуе духовенство, выдае пастырскй листы, въ котрыхъ зъ уряду приказуе мадярщити рускій народъ, въ котрыхъ ворожить, що мова руска вже незадовго загине, а змадярщене Русинôвъ е близьке.

...его уносивъ ся теперь у высшихъ сферахъ, десь мѣжь облаками, а не шнирявъ въ приземнôй буденьщинѣ, не займавъ ся такими дрôбными клопотами дня, якъ фотелѣ, або вечера Врублевскихъ. Ишовъ веселый и щасливый и приспѣвавъ до маршу:

Пропивъ волы, пропивъ возы,
пропивъ ярма и занозы,
все чумацкее добро.

— Наразъ пѣсня утихла. Стефанишинъ ставувъ и задумавъ ся. Кôльканайцять крокôвъ передъ нимъ блыскало свѣтло. Се коршма. Вôдъ неѣ зачинае ся вже село. Ще пять хвиль — и буде въ хатѣ. Коли подумавъ, що треба выдумати для жѣнки якесь оправдане, нагло вытверезивъ ся. Положене его було прикре.

Бррр. Зимно зачало его на ново сверлувати. Пальцѣ у нôгъ, якъ бы хто огнемъ припѣкавъ. Стоявъ и думавъ. Хвилю на одній нозѣ — другу розтиравъ и грѣвъ руками — хвилю на другôй нозѣ... що я ѣй скажу?

— Якъ я передъ нею стану, що я ѣй скажу? А головно чимъ зачну?... Або то що? Чи я обовязаный выправдувати ся, я еѣ слуга е, чи що?! Я панъ дому!

Добувъ зъ кишенѣ флящину и потягнувъ порядну порцію. Въ заячу его шкôрку, вступивъ на ново духъ вôдваги. Теперь не боявъ бы ся зôйти ся око въ око зъ львомъ на пустыни, а не то зъ жѣнкою.

Ноги его такъ уже замерзли, що стративъ чуте, вже й не чувъ зимна. Часомъ лишь, якъ ударивъ о тверду груду, патыкъ або камѣнь, чувъ бôль. Охъ, якъ се тогды болѣло, якъ пекло! Въ руки змерзъ такъ, що палцѣ мовь задубѣли. Сховавъ долонѣ у рукавы и пустивъ ся далѣ — байдуже було ему вже про все на свѣтѣ. Але передъ своею хатою знову ставувъ. Тамъ стояла запряжена брычка.

— Ага! Гостѣ ще не вôдъѣхали. Але добре, що вже збирають ся.

Стефанишинъ постановивъ заждати, ажь вôдъѣдуть. Завернувъ, обôйшовъ частину села, и знову ставувъ передъ школою. Брычки вже нема. Потягнувъ зъ флящины ще разъ и вступивъ до хаты. Свѣчка на столѣ вже догасала. Зъ печи выливала ся на хату велика струя теплого свѣтла. Жѣнка сидѣла на лôжку зъ лицемъ, схованымъ въ долоняхъ, и плакала. Стефанишинъ усѣвъ на крѣсло и ставъ мовчки стягати черевики. Ишло се не легко.

— Щасте, думавъ, що жѣнка мовчить. Обôйде ся безъ вôйны.

Такъ нѣ. Она не думала мовчати. Вôнъ-жежь наробивъ ѣй такого сорому, выставивъ на глумъ и сплетнѣ.

— Гарно списавъ ся ты! почала хлипаючи.

Стефанишинъ мовчки поставивъ передъ отвореными дверцями печи на крѣслѣ мокрй черевики.

— Щожь ты такъ довго робивъ въ мѣстѣ?

Професоръ вмѣсто вôдповѣди, полѣзъ пôдъ лôжко шукати за старыми черевиками.

— Такого скандалу менѣ наробити! приѣхали гостѣ, а тутъ господаря нема дома, хочь они на тыждень напередъ заповѣли свою визиту. Такъ якбы нарочно утѣкъ. Не можна було навѣть лямпы запалити, бо шкло збите. Щасте, що въ корчмѣ було ще двѣ послѣднй шабасôвки, бо якъ бы не то, були-бъ мусѣли сидѣти потемки.

Стефанишинъ не вôдповѣдавъ нѣчого, лише шпортавъ, мѣжь ґратами, порос кидаными пôдъ лôжкомъ, але черевикôвъ нѣякъ не мôгъ найти. Забувъ, куды ихъ закинувъ ще тогды, якъ збиравъ ся до мѣста.

— Рознесуть же они теперь по цѣлôй околици, якй мы дѣды! Кôлька лѣтъ не можна буде теперь людямъ на очи показати ся.

Професоръ вылѣзъ уже зпôдъ лôжка, але на еи жалѣ вôдповѣвъ лише гробовою мовчанкою.

Жѣнку зачинала вже брати щоразъ бôльша досада.

— Ты не знавъ, що у насъ гостѣ, не знавъ, що у насъ нема нѣчого въ хатѣ? Теперь же зъѣджь самъ, що накупивъ! Професоръ мовчавъ.

Жѣнцѣ було сего вже за много. Думала, яку бы ему урядити демонстрацію. И выдумала.

Постановила цѣле закупно чоловѣка, якъ рѣчь уже передавнену и непотрѣбну, выкинути черезъ вôкно. Однакъ не бачила, щобы вôнъ окрôмъ на пôвъ порожнои вже фляшки, принѣсъ що до комнаты. Думала, що зъ сорому лишивъ усе въ кухни. Выйшла до кухнѣ, але й тамъ розумѣе ся, не найшла нѣчого.

— Дежь ты подѣвъ купно?

Замѣсць вôдповѣди, ставъ професоръ грѣти пальцѣ при огни...

— Чи тобѣ уха позакладало, що не чуешь? Чи языкъ присохъ до пôднебѣня, щось онѣмѣвъ? Наробивъ сорому и ще самъ удае ображеного.

— Не доводи мене до лютости! — гукнувъ Стефанишинъ. — Думаешь, що я буду выкидавъ грошѣ на гостину для якихсь тамъ Врублевскихъ тогды, коли я самъ не маю въ чôмъ ходити? Позволь зробити собѣ деликатну увагу, що не то жѣнка, але навѣть заклятый ворогъ мôй, не выгнавъ бы мене до мѣста въ таку лють зимову голого, голѣсенького.

— Голого? А щожь ты хотѣвъ, щобы я тебе убрала въ соболевй футра, щобы тебе въ огрѣванôй лектицѣ носили? Бѣдный професоръ най тѣшить ся, коли мае якій такій плащь.

— Чи ты дурну удаешь, чи зачѣпки шукаешь? Соболѣ и лектику тобѣ дарую, але сего, що ты мене выгнала въ таку погань до мѣста, сего не дарую! До того въ такихъ черевикахъ! Въ такихъ о! Вхопивъ за черевикъ, запхавъ палецъ въ дѣру и тицьнувъ ѣй пôдошвою по пôдъ самъ нôсъ. — Я не дурный руйнувати собѣ здоровле для якихсь тамъ Врублевскихъ. Хочешь пріймати гостѣ, то сама бери ноги на плечѣ и жени до мѣста!

— Я... я маю ити до мѣста? То ще тобѣ не досыть, що вже дома нагарую ся вôдъ дня до ночи... безъ помочи, безъ услуги? Не досыть того, що сама корову выдою — —

— Овва! а я гнôй зъ пôдъ коровы выкидаю.

— Що хату замету, звару ѣсти, начиннє помыю, — и всьо и всьо, ще и до мѣста маю сама бѣгати? А ты що цѣлый день робишь? — Школярамъ уха обскубуешь, де кого по спинѣ стягнешь — тай тôлько твоеи роботы! Можешь бодай до мѣста скочити, бо грѣхъ дурно хлѣбъ ѣсти.

— Я до мѣста? Та ще й босо?

— То найми собѣ пôслапця. И слугу найми, бо я заповѣдаю тобѣ, що вôдъ завтра перестаю такъ гарувати.

— Овъ! — Диви що за панѣ. Якъ тобѣ служби захотѣло ся, то найми собѣ сама. И то за свои власнй грошѣ. Бо що до мене, то я слуги не потребую. Я для себе маю вже жѣнку, що й такъ досыть мене коштуе. Думаешь, що я тебе буду за дурно годувати?

(Дальше буде).

Теперь бодай на таку здобув ся вôдвагу, що указавъ пештенскимъ панамъ нужду народу та жидôвскй пявки, що по ночи лѣзуть на Угорщину зъ Галичины и полудневои Россіи.“

Про нужду той найпатріотичнои народности угорскои пише також мадярскій дневникъ Pesti Hirlap: „Справдѣ послѣдна година! Въ осени тысячѣ руского народу забрали ся черезъ нужду зъ краю зъ палицею въ руцѣ. Богато зъ нихъ подало ся до Бразиліи; частину выселенцѣвъ завернувъ до рôдныхъ сѣлъ вôйтъ зъ Сольна, а теперь они мруть зъ голоду пôдъ Карпатами. Те, що достовѣрнй свѣдки говорили на конференціи, есть страшне, перержаюче! Нужда тамъ такъ велика, що зломила фізичну и моральну силу людей, що она вôдобрала имъ охоту до працѣ, ба й до житя. Зъ Галичины и зъ Россіи наплыло жидовы, смѣтя зъ чужихъ краѣвъ, и они довершили руину. А власти рôвнодушно дивили ся на той наѣздъ, та ще й мѣскй банки помагали ссати кровь зъ народу. Каждый корчмарь е тутъ барышникомъ и не лише горѣвкою але и лихвою нищить людей. Безкарно уходять тысячѣ ґешефтôвъ, и нема нѣкого хто бы каравъ тй злочины. Типовою картиною нужды е Верховина пôдъ Бескидомъ, де стоять нашй міленарнй памятники. Людей не можна наклонити до працѣ; що крокъ стрѣнешь пяныхъ до непритомности. Се голодовый алькоголізмъ, котрого навѣть тй не осуджують, що его бачать. Ганьба и соромъ спаде на насъ, коли бы кинули на поталу той нещасный народъ, одинокій мѣжь Славянами, що серцемъ прихиляєсь до насъ. Рускій край може стати ся твердинею мадярскою. Тутъ безъ перешкоды можемо здобувати, бо Русины, коли имъ дамо хлѣбъ, зъ вдячностію стануть Мадярами.“

Коментаря мабуть не треба!...

НОВИНКИ.

Капарство въ редакціи.

Вôдъ коли вже головный секретарь „Соединенія“ О. Авг. Лавришинъ перенѣсъ ся до Braddock, Pa., а въ головнôмъ адресарѣ „Соединенія“, напечатанôмъ въ славнôмъ „Ам. Р. Вѣстнику“ еще все стоить адреса на Mahanoy City, Pa. — Скажѣть-жежь теперь пане Редакторъ, чи то непростиме недбальство? Тажь прецѣ народъ платить Вамъ $100 на мѣсяць за то, щобъ Вы свои службы пильнували, а не писали дурниць о „общихъ интересахъ“ на котрыхъ Вы якъ на перци розумѣетесь. Чи не було нѣкого, хтобы на се увагу звернувъ? А предсѣдатель надз. комісіи де? А голов секретарь де? А п. Смитъ де?

— Вôйна на Кретѣ продовжае ся. Военнй кораблѣ европейскихъ великихъ державъ змилосердили ся и дали огня на христіянъ, мешканцѣвъ Креты, а якъ Турки рѣзали и рѣжуть христіянъ, то побожна и цивілізована Европа приглядала ся байдужно. Злодѣи, розбôйники!

— Сенаторъ Морґанъ выганьбивъ здорово въ сенатѣ президента Клевлянда, за его політику въ справѣ кубаньскôй. Майже цѣлу годину клявъ президентови и мѣжь иншимъ назвавъ президента тхôрливымъ лѣнюхомъ, котрый нѣчого не робить, тôлько спить, а въ краю бѣда. — Думае собѣ президентъ: Ты собѣ здоровъ клени, а я грошѣ маю и поѣду собѣ по свѣтѣ.

Выкопали собѣ власный гробъ.

Недалеко Web City, Miss., лінчовано двохъ ніґрôвъ. Ніґры запалили були дôмъ одного бѣлого. Зъ дому вынесли сусѣды куфрикъ зъ $800. Ніґры вхопили куфрикъ и почали утѣкати. — Узброена купка людей пустила ся въ погонь и зловили злодѣѣвъ. На мѣсци казали имъ выкопати власный грôбъ и повѣсили ихъ на найблизшôмъ деревѣ. — Однакъ то варварство американске!

Майно султана.

Султанъ Абдуль Гамідъ есть несогôршимъ фінансистомъ и певно зъ бôльшимъ заинтересованємъ слѣдить за курсами на биржи, якъ за политичною ситуаціею Европы, або навѣть своеи власнои державы. Черезъ управителя свого приватного маєтку, Раґіба башу, робить вôнъ дуже великй операціи на биржи. Листа цивільна султана выносить 627.000 фунтôвъ штерлінґôвъ, князѣ и княгинѣ крови достають 305.000 фунт. шт. Кромѣ сего мае ще султанъ зъ дôбръ и лѣсôвъ коронныхъ доходу на суму 500.000 фунт. турецкихъ. Султанъ заощадивъ собѣ около 10—12 міліонôвъ фнт. капіталу, однакъ умѣстивъ зъ того лише дуже незначну частину въ банкахъ своеи столицѣ, бо ледви 50.000 въ банку отоманскôмъ а 150.000 въ царгородскôй філіи „Credit Lyonnais“. Ту послѣдну суму записавъ вôнъ на имя шамбеляна Раґіба бея. Пять міліонôвъ умѣщеныхъ було въ банкахъ льондонскихъ, але коли передъ 3. лѣтами вôдносины межи Англіею а Турціею були троха напружений, султанъ казавъ перенести грошѣ до банкôвъ американскихъ, де вже передъ тымъ мавъ 2 міліоны. Вконци умѣстивъ вôнъ ще значнй сумы въ банкахъ французкихъ и нѣмецкихъ, та спекулюе на паперахъ копалень золота полудневo-африканскихъ и то щасливо.

— На Кубѣ вôйна дальше тревае. Пôдозрѣвають Клевлянда и секретаря Ольнея, що они стоять въ порозумѣню зъ рядомъ ишпанскимъ и помагають Ишпанцямъ знищити повстанцѣвъ на Кубѣ. Енеральный консуль американскій на Кубѣ Lee зажадавъ вôдъ ряду американского военныхъ кораблѣвъ, понеже Ишпанцѣ держать безпôдставно по арештахъ пôдданыхъ Спол. Державъ и въ загалѣ роблять всѣмъ горожанамъ Спол. Державъ великй кривды.

— Славный даньскій ученый д-ръ Ф. Нансенъ, котрый недавно ѣздивъ до пôвнôчного бѣгуна, приѣде до Америки зъ вôдчитами и розумѣе ся зробить добрый бізнесъ.

ВСТУПАЙТЕ ДО „СОЮЗА!“

— Вже часъ заплатити за „Свободу“ — за дурно не читайте, бо то великій грѣхъ.

— Не сварѣть ся за православіе. Най православіе сварить ся за васъ!

Обманьство зъ почтовыми марками.

Въ Америцѣ, въ Сполученыхъ Державахъ, выкрыли, що мешкаючй тамъ Италіянцѣ попали на дуже зручный спосôбъ, щобы тй самй марки налѣплювати кôльканайцять разôвъ на листы и высылати ихъ до своякôвъ въ Италіи. То обманьство переводили они въ той спосôбъ: Налѣпивши марку на кувертѣ, потягали ея верствою клею. Верства була така тонка и прозрачна, що почтовый урядникъ не придивгяючись добре листови не мôгъ замѣтити нѣчого подозрѣнного и прибивавъ на марцѣ печатку. Колижъ адресатъ въ Италіи одержавъ листъ зъ такою маркою, змывавъ губкою клій, а зъ нимъ и фарбу печатки и цѣлкомъ чистеньку марку вкладавъ до листу та высылавъ его до свояка въ Америцѣ, потягнувши ровночасно свою италіянску марку такожь такимъ клиемъ. Въ Америцѣ робивъ то само зъ италіянскою маркою тамошный адресатъ и такъ служила одна и та сама марка по кôльканайцять разôвъ. То обманьство вели Италіянцѣ на великй розмѣры на шкоду скарбу Италіи и Америки, ажь вкôнци однй зъ Италіянцѣвъ, погнѣвавшись на иншихъ, зрадивъ ихъ передъ американскими властями. Теперь веде ся въ Новôмъ Йорцѣ величезне слѣдство, щобы выкрыти тыхъ. котрй такъ довго обманювали скарбы и власти обохъ державъ.

— Президентъ McKinley есть масономъ. Вôнъ есть членомъ ложѣ Eagle № 341 и A. M. Canton Chapter Nr. 84. R. A. M. — Зъ давнѣйшихъ президентôвъ Georg Washington бувъ Grand Master Mason, масоньскихъ ложь американьскихъ.

— 170 майнерôвъ згинуло 28. м. м. въ майнѣ въ Zacatecas недалеко Mexico City. Всѣ они згинули зъ причины огню, якій повставъ въ майнѣ 3000 стôпъ глубокôй.

— Не бийте ся по сальонахъ, бо то грѣхъ чужу кровь проливати — встыдъ передъ чужими людьми, а зыскъ для лоєрôвъ и скваєрôвъ!

— Не вертайте до старого краю, бо шкода грошей на шіфкарту, тамъ нѣчого доброго не знайдете, хиба панôвъ, жидôвъ и податки — разомъ: нужду.

Сердечна подяка.

Мому братови во Христѣ гр. кат. священникови въ Kingston, Pa., О. Вол. Молчаньому складаю отсимъ сердечну подяку за те, що зволивъ въ своей хатѣ передержати звышь мѣсяця пачку Календарôвъ „Союза“ и взявши собѣ оденъ за комѣрне, зволивъ всѣ ненарушено и въ тôй самôй пачцѣ назадъ вôдослати. — Понеже за се належить ся безперечно подяка и то сердечна навѣть, длятого прошу приймѣть еи вôдъ мене.

О. Несторъ Дмитрôвъ.

ПОДЯКА.

Зъ приемностію приходить ся менѣ подяковати П. Т. за ласкаву, безинтересову роспродажь „Календарôвъ:

Olyphant, Pa.	
Федоровскій Семанъ	$15.00
Mayfield, Pa.	
Шлянта Алексей	24.50
Scranton, Pa.	
Роздѣльскій Гр.	0.55
Shenandoah, Pa.	
Всч. О. К. Лавришинъ	13.00
Jersey City, N. J.	
Всч. О. Ив. Арданъ	21.45
Elmira, N. Y.	
Андрей Варянъ	2.50
McAdoo, Pa.	
Д. Капѣтула	11.00
Pittsburg, Pa.	
Всч. О. Н. Стефановичь	17.00

О. Несторъ Дмитрôвъ.

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

☦

Найстарша, найлюбѣйша Юланка, донечка О. Авг. Лавришина въ Braddock, Pa въ першôй веснѣ въ 10. роцѣ свого житя упокоила ся въ Бозѣ дня 27. лютого с. р. — Опечаленй Родичѣ зъ кровавымъ серцемъ оплакують свою невôджаловану страту.

Вѣчная память!

Справы робôтничй.

— Зъ Percy, Pa. доносить намъ нашъ честный краянъ, що тамъ и въ околици, въ коксовыхъ плейзахъ, лихо робота иде. Можна бы еще вôдъ бѣды выжити, але тй захланнй жонатй англики не допускають до роботы самотныхъ. Длятого остерѣгае, щобъ нашй люде, а особливо самотнй тамтуда за роботою не ишли.

— Pittsburg, Pa. Въ Edgar Thomson фабрикахъ почали робити за знижену цѣну.

— Johnstown, Pa. Cambria Iron Co. знижила платню робôтникамъ о 10 процентъ. До теперь платили $1.10 на 10 годинъ, а теперь будуть платити тôлько $1.00. Робота не иде, платня низька, а людей безъ роботы много. То суть тй золотй часы!

— Wilkes-Barre, Pa. Въ тôй околици иде робота слабо. Въ Wilkes-Barre, Plymouth, Kingston и Nanticoke есть до 5000 людей безъ працѣ и терплять найбôльшу нужду.

— Chicago, Ill. 500 гарбарôвъ, затрудненыхъ въ W. N. Eisendrath & Co. застрейковали дня 17. февруара зъ тои причины, понеже компанія хтѣла имъ зменшити плату о 10—20 проц.

— Paterson, Pa. Робота зовсѣмъ не иде, а пейды компанія не дае.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Молодый передъ шлюбомъ до себе: — Не знаю по-що то чоловѣкъ женить ся; прецѣнь и самъ мôгъ бы легко зъѣсти два обѣды.

ВЪ ШКОЛѢ.

Учитель: — Що робили жиды перейшовши червоне море?

Ученикъ: — Сушили ся.

Учитель: — Скажи менѣ Ивасю, котрый день называемо днемъ Божимъ?

Ивась: — Не знаю.

Уч.: — Ну а колижь твоя мама ходять до церкви?

Ив.: — Якъ справлять собѣ новй лахи.

Homekeeper-ка: — Оглянулисте помешкане, ну якъже подобаесь вамъ?

Чоловѣкъ, що оглядавъ помешкане: — Чому нѣ, подобаесь, тôлько що нема при нѣмъ стайнѣ.

Homek.: — Стайнѣ? Та на що?

Чол.: — А на тое, щобы замкнути до неѣ мого осла, котрый бы заплативъ вамъ за него тôлько, що вы хочете.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ“ ВЪ МѢС. ЛЮТÔМЪ:

CANADA — Stuartburn — Emerzon	
Пригроцкій Н.	$1.00
Mt. Carmel, Pa.	
Хомякъ Михаилъ	1.00
Jeanesville, Pa.	
Судикъ Андрей	1.00
Пелехачь Андрей	2.00
Pittsburg, Pa.	
Вандзѣлякъ Иванъ	1.00
Гарайда Мих.	1.00
Cohoes, N. Y.	
Бабякъ Петро	2.00
Excelsior, Pa.	
Габура Никифоръ	1.00
Максимчакъ Илько	1.00
Сушереба Грицъ	1.00
Ansonia, Conn.	
Перунъ Иванъ	2.00
Цѣрковъ Теодоръ	2.00
Ванько Д.	2.00
Shamokin, Pa.	
Лешко Гілярій	1.00
Ференцъ Максимъ	1.00
Вильчацкій Теофіль	1.00
Планка Теодоръ	0.50
Гачичь Грицъ (старшій)	1.00
Вретякъ Лукачь	1.00
Cleveland, Ohio.	
Д-ръ С. Сабовъ	1.00
Mt. Olive, Ill.	
Дудичь Арсеній	2.90
Jersey City, N. J.	
Чухта Григорій	1.50
Mayfield, Pa.	
Андрашь Урбанъ	2.00
Палубнякъ Грицъ	2.00
Трембачь Арсеній	1.00
Крôль Анд.	1.00
Кузьмичь Стефанъ	0.50
Гловачь Петро	1.00
Ракъ Василь	1.00
Терещукъ Антоній	1.00
Geneva, N. Y.	
Галайко Михаилъ	2.00
Olyphant, Pa.	
Бубнякъ Йосифъ	1.00
Митренко Семанъ	1.00
Турко Василь	1.00
Яшкôвскій Пор.	1.00
Кузьмякъ Юстинъ	1.00
Квапикъ Йосифъ	1.00
Jessup, Pa.	
Ґижа Петро	1.00
Хома Андрей	1.00
Scranton, Pa.	
Роздѣльскій Гр.	1.00
Кузьмякъ Иванъ	1.00
Rendham, Pa.	
Шаракъ Иванъ	1.00
ГАЛИЧИНА	
N. N.	0.74

СКРИНКА ЛИСТОВА.

Вп. А. Мих. въ Вѣдни. Цѣлого спростованя не помѣстимо, бо не практично вести полеміку въ вôддаленю тысячокъ миль. — За матеріялъ взглядомъ поведеня звѣсного полякомана въ Бразиліи дякуемо. Мы въ своимъ часѣ нимъ покористуемось. Видите, яка та метаморфоза. Тажь вôнъ въ семинари бувъ кольпортеромъ самихъ твердѣйшихъ газетъ „русскихъ“. А може то и звычайный переходъ? Такъ прецѣ дѣе ся и въ Галичинѣ якъ хто дôстане тлусту посаду. — Потрѣбну докладну адресу выстараемось навѣть безъ заплаты 25 злр.

Всч. О. І. Заклинскій. Просимо подати намъ докладну свою адресу. Ваша жѣнка зъ дѣтьми просять Васъ о тое черезъ нашу редакцію.

Всѣмъ кореспондентамъ, котри не подпишуть ся пôдъ дописею подаємо до вѣдомости, що не тôлько не помѣстимо ихъ базграннины, але и не читавши кидаємо до коша.

Просимо того Пана, що выславъ 2 зр. а. в. зъ Галичины, яко препумерату на „Свободу“ най подасть свое имя, бо на money order не було имена выписаного — тожь годѣ намъ знати на чіє имя тыхъ 74 цнт. записати.

Въ редакціи „Свободы“ можуть достати Всч. ОО. Духовнй по 1 цнт. за еґземпляръ:
1) Extractus matriculæ copulatorum,
2) Extractus matriculæ baptisatorum,
3) Extractus matriculæ defunctorum.

[Ш]вецъ чортови записавъ [с]я, а до неба доставъ ся.

[Бул]о то оденъ швецъ ду[же бѣд]ный, вôнъ не мавъ [що ѣсти]; але взявъ за[писав]ъ ся злому духови. [А] якъ вôнъ записавъ ся, [на] двайцять и штыри роки, прийшло, досыть, же [вô]нъ мавъ вже на тôлько [вс]его: и ѣсти мавъ що и [пи]ти мавъ, подостаткомъ [вс]его. Такъ ему люде зави[д]ють, тому швецеви. Отъ, [п]реживъ вôнъ гойно собѣ [че]резъ тыхъ двайцять шты[ри] лѣта, такъ вже скôнчать [с]ему тй лѣта. Але ишовъ [св]ятый Петро и Павло и [Ису]съ Христосъ, ишли они [...] три и нôчь ихъ захопи[ла] та й кажуть до него: [...] же-бъ мы у васъ пере[ноч]ували?"... — Але швецъ [е]му пôдписавъ ся, то вже [не] стоявъ о ихъ ласку. Але [жѣ]нка була дуже милосерд[на] (доброи волѣ) та й каже: [,,Т]а переночуймо тыхъ лю[д]ей" — до него. Отъ, та й [в]ôнъ каже: ,,Ну, то пере[н]очуймо"... Але-жь Исусъ [Х]ристосъ знавъ, що вôнъ [вж]е пôдписаный злому, бо [в]ôнъ всѣ мысли его знавъ. [Т]ай каже: ,,То лягайте — [к]аже — спати у шопѣ въ [с]тодолѣ"... Але жѣнка каже: Треба тымъ людямь дати [в]ечерати"... — Отъ спражи[ла] она молока и дала имъ [п]о склянцѣ молока и хлѣба [п]о кавальчику. Они повече[р]яли и подяковали; на дру[г]ій день повставали рано, [т]о кажуть: ,,Щобы вамъ, [п]ане господару, дарувати за [т]ой, за тй нôчлѣги?" Але [в]ôнъ каже: ,,Що ваша лас[к]а"... — А они кажуть до [н]его: ,,Ну, та щожь бы вы [с]обѣ жадали?" — А швецъ [к]аже: ,,Я-бъ собѣ то жадавъ, [щ]обы хто сяде на моимъ [с]тôльчику, то щобы не[в]ставъ. поки я ему не ска[ж]у: встань. Друге: хто-бы [п]рийшовъ у мôй садъ, а по[т]рясъ моею сливкою, то [щ]обы не поступивъ ся, поки [я] не скажу· А трете знов, [щ]обы хто прийшовъ пôдъ [м]ое вôкно, якъ прiйде, то [щ]обы ся не поступивъ, поки [я] не скажу". И тй дали ему [т]ое и забрали ся и пошли. [От]у и пунтомъ выйшло тому [дв]айцять штыри роки, та й [в]же приходить злый по шев[ц]я. Приходить та й каже: ,,Ну, ты вже знаешь, що [т]й лѣта выйшли, що ты [б]увъ записаный"... — Але [ш]вецъ каже: ,,Ну, то прошу [с]ѣсти собѣ на стôльци трош[к]а, закимъ я повечеряю". — [Т]акъ злый духъ якъ сѣвъ [н]а стôльци, такъ той сп[и]ть, швецъ повечерявъ, — [т]ой сидить, крутить ся; та [т]о той злый каже: ,,Ну — [к]аже — ходѣмъ!" — Швецъ [ка]же: ,,Ну, то ходѣмъ, зби[р]аймо ся",.. — Та бо злый [не] може встати. Тай вôнъ [со]бѣ сидить, тай вже прубуе, [п]рубуеть ся разъ — не може встати. Та бо вже и дивить ся и пробуе ся другій разъ тай каже до шевця: ,,Пусти мене!"—А той каже, швецъ: ,,Якъ ты ще менѣ продовжишь на тôмъ свѣтѣ штыри [р]оки, то... то тя пущу"... — Каже злый до него: ,,То [п]родовжу тобѣ, не буду тя зачипавъ штири роки, але пусти-жь мене!" — Той пустивъ.

Пунктомъ живъ швецъ знов штыри роки, гойно [жи]въ собѣ; але скôнчило ся ему штыри роки, приходить знов до него той шатанъ — але вже не ишовъ до хаты, тôлько ставъ собѣ пôдъ вôкномъ. Тай каже: ,,Ну, шевче, збирай ся!" — Каже: ,,Добре, добре, я вже знаю самъ, почекай" — каже. Каже: ,,Нехай я повечеряю, тай — каже — будемо ити". — Отъ, за-кимъ то швецъ повечерявъ знов,той стоить, стоить таки пôдъ вôкномъ. Тай каже швецъ до него: ,,Ну, то ходѣмъ вже!" — Выйшовъ на двôръ, а чортиско не може поступити ся вôдъ вôкна. Той кличе его, а той не може поступити ся. Тай просить ся въ него, каже: ,,Та-жь пусти мене живого!" — Каже: ,,Якъ подаруешь ще менѣ штыри роки тутъ жити, то тебе пущу." — Такъ вôнъ каже, чортъ, до него: ,,Ще будешь живъ штыри роки, пусти мене!"

Ну, перейшло тыхъ штыри лѣта, приходить знов третій до него, вже той старшій самъ прийшовъ до него, кривый той, що на одной нозѣ. Тай каже: ,,Шевче, ну, чому ты ся не збираешь вже?" Каже: ,,Кôлькось крутивъ, то крутивъ, а теперь збирати ся мусишь ити вже". — А той швецъ каже до него: ,,Натрясѣмь мы собѣ сливокъ на дорогу!" — Каже: ,,Я буду збиравъ ся, а ты пôди натряси, будемъ мали що ѣсти". — Якъ ставъ чортъ трясти сливковъ, трясе тай трясе тай трясе тай трясе тай безъ переставня вже трясе. И просить ся шевця: ,,Вже пусти мене, вже досыть буде!" — Вôнъ каже: ,,Якъ ты менѣ всьо подаруешь, то я тебе пущу:" — А вôнъ каже до него: ,,Всьо тобѣ подарую, пусти мене живого!" — Тай швецъ каже: ,,Ну, то иди собѣ!" — Тай злый той пôшовъ. — Але минуло тому ще рôкъ чи два швецъ проживъ, два роки ще проживъ по-тôмъ тай померъ. Якъ померъ, такъ вôнъ, швецъ, просто иде до неба. Але святый Петро йно — вôнъ иде у браму — святый Петро его за плечи тай не пускае, каже: ,,Та ты злому духу пôдписавъ ся, де ты тутъ можешь влѣсти до неба?" — Але швецъ таки наперъ ся, таки фортъ, якъ жидъ. Але пôшовъ святый Петро до Исуса Христа тай каже: ,,Господи Боже, що мы будемъ робити съ тымъ шевцемъ?" Каже: — ,,Вôнъ пôдписавъ ся — каже — шатанови, а вôнъ теперь хоче до неба — каже — доступити"... — А Исусъ Христосъ каже до святого Петра, каже: ,,Та ты добре знаешь, якъ вôнъ насъ нереночувавъ. Пусти тамъ его за браму, нехай чоботы робить"... — (То колись було правда...). —И такимъ способомъ швецъ прийшовъ до царства небесного.

Молись, трудись, учись, до ,,СОЮЗА" запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, ,,СВОБОДУ" читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, у. въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грошъ щадѣть. Братя! намъ треба ,,Народного Дому", ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ чу.